

Nossas societads affiliadas

Autor(en): **Deplazes, Gion / Cathomen, Ignaz / Filli, Gion**

Objekttyp: **Article**

Zeitschrift: **Annalas da la Societad Retorumantscha**

Band (Jahr): **93 (1980)**

PDF erstellt am: **08.07.2024**

Persistenter Link: <https://doi.org/10.5169/seals-233822>

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Nossas societads affiliadas

Società Retorumantscha

Rapport da gestiun 1979

Igl onn 1979 stat tier la Società Retorumantscha ella enzena dalla consolidaziun. La suprastonza ei puspei cumpleta, il stab da lavur dil Dicziunari ei s'ingrondius sin treis redacturs cumpleins ed in assistent. La Cumissiun filologica ei ingrondida per in del. Novs tschentaments e novs reglements ein passai en vigur.

Nus astgein mirar cun tutta fidonza egl avegnir.

1. Il Dicziunari rumantsch grischun

Nos redacturs han redigiu duront igl onn 79 8 scatlas dalla lettera G da «ghigas tochen giuvellas», en tut 663 paginas manuscret.

Cumpari ein treis fascichels: 86, 87 ed 88, il davos pér el schaner 80. La prestaziun ha anflau la duida renconuschientscha ton ella pressa sco el radio. Il diember d'abonnents crescha ad in crescher, buc il davos gest tier ils giuvens.

2. Las Annalas

Il tom 92 dallas Annalas ei cumparius a temps, vul dir aunc avon las vacanzas da stad. Cuntegnan las Annalas puspei bunas lavurs ord las differentas spartas, sche ston ins era menziunar che l'egliada ei drizzada preponderontamein viers il vargau. Denton schai quei per part segir era el caracter scientific da nies organ. Ultra dalla sparta sur il lungatg cattein nus era puspei ina interessanta lavur sur la critica litterara. Alla fin sepresentan ils Tschentaments dalla SRR ed il Regulativ per las Annalas, omisdus revedi egl onn da gestiun.

3. *Romanica Retica*

Dapi treis onns dispona la SRR d'in ulteriur organ da publicaziun per ovras empau pli specialas scientificas. Egl onn partent ei il tierz volum cumparius: «Zur Syntax des Partizipiums der Vergangenheit im Bündnerromanischen mit Ausblick auf die Romania» da dr. J. C. Arquint, rector dalla scola cantonale. Igl ei ina lavur fetg bein documentada en tuts graus da varga 370 paginas, che dat a nossa giuvna retscha ina bufatga peisa.

4. *Nies institut*

Nies institut ei franc il pli voluminus, bein dotaus e registraus sur dil reto-romontsch. Quei astga denton maina schar ruassar nus sin prestaziuns ed arbagias dils antecessurs. Anzi, ei tucca da tener quei instrument el meglier stan e dad amplificar el allas pretensiuns dil temps. Igl onn vargau han ins dau peisa alla litteratura scientifica ed alla deposiziun dils excerpts ellas cartotecas, quei cun agid era da tiarzas personas.

Igl institut daventa pli e pli center d'informaziun sur dil romontsch, in fatg legreivel che cuosta denton a nossa societad temps e daners.

Nos redactors han ultra da lur pensum principal, la redacziun dil DRG, legiu allas universitads da Fribourg e Puntina. Plinavon ein els sepresentai alla publicitad cun differents referats ed interessantas publicaziuns sur dil romontsch e sia cultura.

5. *Damondas persunalas*

La Cumissiun filologica che survigilescha la lavur scientifica dil DRG ei stada radunada la fin october a Mustér. Ella ha denter auter proponiu da slargiar sias retschas. Nossa suprastonza ha elegiu sco nova commembra dla. prof. Ricarda Liver a Berna. Plinavon vein nus elegiu ella medema sesida dils 28 da november nies collaboratur scientific, dr. Felix Giger, sco tierz redactor.

Sco assistent ha la suprastonza elegiu sgr. scol. distr. Kuno Widmer, Gränichen/AG. Sgr. Widmer plaيدا il vallader davart dalla mumma da schlateina à Porta. Suenter la maturitad ha el fatg studis romanistics a Turitg. El vegn tier nus naven da calonda avrel 80.

Per motivs da famiglia ha dunna E. Plumari-Manatschal bandunau nus suenter 13 onns da conscienziusa e buna lavur da secretaria. Nus engraziein da cor a dna. Plumari per la buna lavur duront tut quels onns. Pér viers la fin digl onn eisi reussiu a nus da catar ina nova secretaria, quei ella persuna dalla giuvna Barla Projer da Vella.

En entelgientscha cul personal ha la suprastonza stabiliu in «Carnet dils dretgs e duers dil personal». El canalisescha la organisaziun interna che vegn adina pli e pli gronda.

Per motivs da sanadad ha nies revisur da quen, sgr. Edgar Cantieni, dau sia demissiu. El ei staus nies preziau commember da suprastonza dapi ils 1976 sco successur da dir. G. Steinrisser. Nus engraziein ad el per sia buna lavur en tutta calma e giavischein buna reconvalescenza. Sco successur propona nossa suprastonza sgr. Chasper Stupan.

Nus astgein buca serrar nies rapport senza seregurdar cun engraziament dad in ulteriur revisur da quen, da Caspar Spescha. El ha bandunau il terrester suenter cuorta e greva malsogna ils 8 da settember en siu 87 avel onn. Caspar Spescha, ina petga romontscha ella capitala, ei staus nies revisur da quen dils 1955 tochen 1973. Nus engraziein ad el per ses gronds survetschs e lein mantener el en buna memoria.

Engraziar per concluder lein nus era als vivs, als members da suprastonza, a nies personal, a collaboraturas e collaboraturs mo era a nos varga melli commembers ch'els han manteniù lur fideivladad a nossa Societad Retoromontscha.

Gion Deplazes

Romania

Essend quei rapport il davos ord la plema ni meglier detg ord la maschina da scriver dil sutsignau vegn el capeivlamein a sedifferenziar empauet dils precedents. Buc ch'il president partent less schar anavos ina specia da testament, na, tuttavia buc. Suenter 6 onns da parsura dalla Romania eisei denton tuttavia giustificau da dar in sguard sil vargau e far in tec ricetta dil curriu e passau.

Surprendend quei uffeci eisei iu cun mei sco cun in che vegn fiers en in lag, nunsavend sch'el sappi insumma senudar e co l'aua seigi, bassa ni profunda, freida ni tievgia. Jeu stoi conceder, igl emprem eisei stau sco ina tuscha freida, ina brava sorpresa. Al niev e naiv president pareva la Romania sco ina nobla dama che pretendia respect e cun in cunfar distinguiu. La realitad ha mussau che quella «dama» ei tuttavia buc adina schi cretta e castga sco ei pareva, ch'ella ei dil tuttafatg da quest mund. En siu pèz battan dapli che mo dus cors. Coordinar ni cronisar quels ei stau la pli hanada lavur dil parsura. Ch'ei dat en ina societad geograficamein aschi vasta e cumponida da tons individualists bia divergenzas e meinis ei capeivel e normal. Quei sa esser ed ei era savens stau avantagius. Denton ei la polarisaziun denter ils romontschs in problem fetg difficil che ha adina fatg quitaus. Savens eisei rivalitadas che sebasan mo sin emoziuns e ch'ei immens grevas da surventscher. En connex cun la liquidaziun dil spinus problem dil Tschespet ed Ischi e la reorganisa-ziun dalla Ligia Romontscha hai jeu sentiù savens fetg ferm quellas forzas divergentas, nua ch'ei mava buc adina per la caussa, mobein per prestisch e capreci. Nus romontschs essan in pievel enorm politic; propagar, farvagar ed era intrigar para d'esser nosa secunda natira. Empau da quella forza politica po esser d'engrau e schizun necessaria per surviver per in pievelet sco nus essan. Denton ina exageraziun en quei risguard sa era paralisar totalmein nossas forzas ni absorbar ellas per zatgei che ha da far cun cultura e lingua romontscha smaletet pauc. Da quei prighel stuessen nus adina esser pertscharts. Dils exponents romontschs stuess ins saver spetgar ch'els sappien nua ch'ils confins seigien, con lunsch ins astgi ir. Tschell' uisa leventan els mo disgust ed aver-siun tiel pievel. Cul carschament dalla disfidonza svanescha igl interess ed igl engaschi per nos problems, e quei fuss l'entschatta dalla fin. Mintgaton han ins l'impressiun che quell' entschatta seigi avon porta. Miu giavisch per miu successur e per la Romania: Contonscher e promover dapli toleranza, confi-donza vicendeivla ed objectividad, veser en l'auter plitost il collaboratur ch'igl adversari ni schizun igl inimitg, cuir in l'auter buc mo il schliet, mobein era il bien ed il success. La scuidonza ei derasada tier nus romontschs vera-mein dapli che quei ch'igl ei normal e tolerabel.

Las ediziuns ufficialas

A caschun d'ina seduta culs redactors ha la suprastonza discussionau davart la cumparida dils organs ufficials. Per impedir collisiuns han ins priu la suan-

donta decisiun: Il Tschespet duei cumparir la fin schaner/entschatta fevrer, igl Ischi semestril la fin da matg e d'october. Ils redacturs vegnan a sespruar da tener ils termins aschi exact sco pusseivel.

Il Tschespet 51 ha purtau raquens da *Toni Berther*. Surlunder eis ei gia vegniu rapportau el davos rapport da gestiun. Il Tschespet 52 ei en preparaziun e vegn a purtar ovras d'*Alfons Maissen*. Deplorablamein ha il redactur, lic. fil. Pieder Simeon inoltrau sia demissiun. Cun interess e quitaun ha el procurau per tschun ediziuns (cun quella en preparaziun). La Romania admetta ad el in grond engraziament per siu engaschi e sias stentas.

Igl Ischi semestril fa empau quitaus alla suprastanza ed als redacturs. El munta per la Romania ina grevezia finanziaria. En ina liunga discussiun havein nus tractau il problem da rudien. Alla fin essan nus vegni tier la conclusiun ch'ei cunvegna da mantener quei organ en la fuorma usitada dapi 6 onns. Il quitaun pigl avegnir resta: co lai la vendita digl Ischi semestril migliurar? Co recaltgar mieds pecuniars per realisar e garantir quella ediziun? Senza dubi ei igl Ischi semestril ina ediziun da muntada e valeta che sedrezza denton ad in lectur empau pli pretensius. Gest a quel lein nus denton dar la caschun da s'informar e discutir.

Era dus redacturs digl Ischi semestril han deplorablamein demissiunau, Marcus Defuns gia avon in onn e Gion Martin Pelican sin la radunonza da delegai. Ad omis dus admettein nus in cauld engraziament per lur lavur ch'ei nuota schi semplia e leva.

Ediziuns sursilvanas per 1978/79

Avon in onn havein nus saviu enumerar in' entira roscha ediziuns ord Surselva. Quella gada ei la gliesta fetg cuorta. Il dutg ni ual dallas producziuns literarias dalla Surselva schigia plaunsiu vi sco il Rein tras las Pardialas. Speronza ei quei mo in fenomen transitoric e buca in che cuoza semper. Nos scribents ein supplicai da semetter en arma.

Romania:	Tschespet 51, Toni Berther Ischi semestril, nr. 12 e 13
Decanat surs.:	Mied d'instrucziun per la ductrina Teidla bab

Dr. B. Cathomas: Emprem agid (cumpariu tier LR)
Isidor Winzap e
B. Camenisch: Nomenclatura biologica (ediziun dil cantun)
Ligia Romontscha: Carnets OSL H. Spescha, Affons sco ti
Caviezel, Strolis e striuns
Muoth/Halter, Dai spatlunza

Acziuns

La scolaziun da carschi ei daventada in pensum permanent dalla Romania. Igl atun 79 vegnan treis seras dedicadas alla canzun populara. Cun quellas caschuns vulan ins era presentar e propagar nies cudisch da cant «Il Grisch». Per primavera 1980 ein excursiuns sut la tematica «objects culturals e historics en Surselva» prevedidas, e quei en collaboraziun cun la Renania.

Che la suprastanza ed ils delegai dalla Romania alla LR ein s'occuppai da rudien cun la nova «Lescha da lungatgs» secapescha da sesez. Per mauns dalla LR havein nus elaborau ina minuziusa posiziun dalla Romania. Isidor Winzap e Giusep Capaul han specials merets per quella lavur ed ad els seigi engraziu dacormein.

Per il zercladur proxim eisei previu a Glion ina gronda fiasta populara per gidar a realisar in museum regional. Era la Romania ha dau plaid da segidar ed il president ha gia priu part da differentas sedutas preparatoricas. Nossa cultura duei vegnir representada dignamein a caschun da quella fiasta sursilvana.

Conclusiun

Per la proxima radunonza da delegai dalla Romania han buca meins che tschun suprastonts demissiunau: Ignaz Cathomen, pres., Albert Decurtins, cassier, Isidor Winzap, Felici Riedi e Silvio Camenisch. Il parsura astga atestar a tuts suprastonts, abdiconts e restonts, exemplaric spért da collaboraziun e gronda premura per ils fatgs dalla Romania. Sch'ei ha dau tontas demissiuns ei quei ina spira casualidad e buca forsa divergenzas internas. Plirs eran uss empau staunchels suenter ina pli liunga perioda d'engaschament per la Romania, auters surcargai cun lavur, denter quels era il president. Denton eisei segiramein era d'avantatg per la Romania da survegnir suenter sis onns puspei in

niev tgamun, ina nova scua che porta puspei niev vent en tegia. Priu tut en tut remettel jeu igl uffeci cun gronda satisfacziun ed admettel a tuts che han collaborau duront quels onns in sincer Dieus paghi.

Ignaz Cathomen

Uniun dals Grischs

Inauguraziun da la libreria nouva a Schlarigna

L'avertüra ed inauguraziun da nossa libreria nouva aint il Chesin Manella ha dat andit da salvar nossa radunanza generala a Schlarigna. Sco president da l'Uniun ha gnü il suottascrit il grond plaschair da surtour quist' ouvra baingratiada e surdar quella ufficialmaing a seis adöver al bönen da la rumantschia. Ün resenti ingrazchamaint a la generusa donatura, giunfra Bernina von Guaita chi'ns ha pussibilità quist beamaint. In quist connex tuocho dad ingrazchar eir a la cumischiun da fabrica cun lur premurus president sar Peider Guidon ed a sar dr. Robert Ganzoni sco president da la Corporaziun evangelica da Schlarigna per lur buna collavuraziun ed agüd. Nossa administradura, duonna Clara Stupan travascha fingià daspö diversas eivnas in seis nouv ambiaint ed ha preschantà seis s-chazis chi fan vaira parada.

Üna tschinquantina d'aspectatuors assistan a l'act festal. Üna vaira surpraisa sun eir las diversas publicaziuns:

- Il canarin dad Artur Caflisch cun cassetta
- La famiglia Turnach, in trad. da dna. Angela Bazzell-Camenisch, quistas duos ediziuns sun chüradas da giunfra Bernina,
- La Bibgia d'iffaunts, in puter, da sar ravarenda Rudolf Bezzola.

Cha quista nouva instituziun possa servir a plaina satisfacziun da tuot il pövel ladin.

Dürant l'on scuors han 2 Rumantschs cumanzà lur actività in pusiziuns importantas, nempe:

- sar dr. Reto Mengiardi, sco cusglier guvernativ
 - sar dr. Jachen Curdin Arquint, sco rector da la scoula chantunala
- Noss buns giavüschs tils accumpognan.

Ediziuns per l'on 1979/80

Nossa libreria venda minch'on per sur 50 000 francs cudeschs e cartas, sainza il Chalender ladin. La suprastanza ha premura cha nossa sporta da cudeschs nun as dischminuischa. Perque vaina fat sforzs specials per novas ediziuns.

Algordanzas da Men Gaudenz, Scuol.

Dürant l'on scuors sun sortits da la stampa ils seguaints cudeschs:

Fain manü da Cla Biert, üna restampa da quels bels raquints per uffants chi d'eira fingià exausta daspö divers ons.

Istorgias per uffants, da Bichsel, traducziun da Gion Tscharner, S-chanf.

Sün fanestra, diversas istorgias per la giuventüna, dals scriptuors Schimun Vonmoos fin a quels da nos temp. Quist cudesch es gnü chürà da sar rava-renda Jachen Ulrich Gaudenz a Scuol.

Exercizis grammaticals e traducziuns, da Gian Paul Ganzoni. Quists exercizis sun üna cumplettaziun da sia Grammatica ladina.

La famiglia Turnach, tom II, quist cudesch es gnü publichà da giunfra Bernina von Guaita.

Cristoffel da Bosshard, tradüt da Maria Filli, Zernez-Turich.

Prosa da Sur-, Suotselva e Surmeir in ladin.

Traducziuns da divers auturs da lingua tudais-cha e francesca.

Per pudair realisar quist vast program vain nus survgni ün agüd finanziel da las seguaintas instituziuns:

fr. 20 000.- dals cumüns concessiunaris da las Ouvras electricas d'Engiadina

fr. 3 000.- da la Pro Juventute, fondo Cadonau

fr. 2 000.- da la Pro Juventute d'Engiadina bassa ed ota

fr. 6 000.- da la Lia Rumantscha

fr. 2 000.- dal Fondo cultural dal chantun Grischun.

Ils cumüns concessiunaris da las Ouvras electricas d'Engiadina ans han impromiss eir per l'on 1980 la medemma contribuziun sco dal 79. – Grazcha fichun als generus donatuors.

Las publicaziuns surmanzunadas gnaran preschantadas als lectuors dürant l'utuon 1979 ed i'l cuors da l'on 1980. La suprastanza s'ha radunada in tuot 6 voutas. Da remarchar es la radunanza generala extraordinara dals 2 da mai 1979 a Zernez. Ils signuors dr. Rudolf Viletta e lic. jur. Not Carl han preschantà a ca. 70 audituors la proposta per üna ledscha da linguas pel chantun Grischun. Eu pens cha mincha lectur sapcha da che chi's tratta. La radunanza

d'eira previsa sco procedura da consulta. La suprastanza ha redigi ün rapport a man da la Lia Rumantscha, as referind a la discussiun ed a divers parairs in scrit dals partecipants a la radunanza.

Als 12 da zercladur, sco chi dischan ils Sursilvans, es stat a Zernez la radunanza generala da la Lia Rumantscha. Il cor masdà ha benventà ils delegats cun 4 chanzuns, e la saira ha giovà üna grappa da teatrists da Zernez il teater «Ils ertavels da sar Gian», e la dumengia avant mezdi es stat üna mattinada literara cun chant e musica.

Gion Filli

Renania

Lescha da lungatgs

Igl onn vargau ei la Renania s'occupada intensivamein cun il sboz dalla lescha da lungatgs. La suprastanza ha tractau quei sboz en quater sesidas ed en ina radunanza da delegai extraordinaria. Aschia ein las ulteriuras fatschentas dalla Renania, sco ediziuns etc. vegnidas empau ella cuorta. La Renania ei pertscharta ch'ina lescha da lungatgs seigi per nies intschess d'evidenta muntada. Il romontsch ei en la Sutselva ed ers en pliras vischnauncas dalla Surselva periclitaus. Nus savein mo sperar che tut las uras che nus havein unfriu per quei intent seigien buca stadas pil gat. Dat ei aunc in spindrament? San ins spindrar in lungatg cun ina lescha? dumondas, dumondas senza risposta!

Cuors

Ils cuors per carschi ein vegni continuai a Flem ed a Trin. Bien engraziament als iniziants.

Periodics

Il *Dun da Nadal* ei cumparius uonn puspei en ina ediziun pli gronda, sco igl onn vargau. Nus engraziein als dus redactors Jacob Michael e Flurin Caviezel per lur lavur. Deplorablamein ha Flurin Caviezel, il redactor sursilvan, demis-

siunau. El ei s'engaschaus pil Dun da Nadal gia dapi igl onn 1961 e la Renania engrazia ad el per sia premura e lavur en favur dil romontsch per nossa giuventetgna. Nus sperein d'anflar in capavel successur.

Il calender *Per mintga gi* ei cumparius uonn a temps. Ils lecturs ein engrazieivels da haver quel ad uras sin meisa.

Martin Fontana e Jacob Michael han prestau buna lavur; in cordial engraziament persuenter.

Nies organ jamnil, *La Casa Paterna/La Punt*, ei compariius regularmein, e differentas gadas cun paginas supplementaras. La Renania engrazia als dus redactors, alla cumissiun da redacziun sco era als collaboraturs per lur engaschi per *La Casa paterna/La Punt*.

Fatscha da nos Vitgs

A Plasch Barandun che creescha onn per onn novas inscripziuns romontschas vid las casas en nossas vischnauncas ein possessurs e la Renania engrazieivels per sia minuziusa lavur.

Scolaziun da carschi

En collaboraziun cun la Romania ei puspei vegniu organisau cuors per scolaziun da carschi sur dil tema «*la canzun populara*». Quei cuors ha entschiet cun in refarat d'Alfons Maissen e suenter, duront treis seras, lavur practica cun la canzun populara (ord il Grisch) sut la bitgetta dils dus scolasts G. Degonda e G. Decurtins.

Cun slontsch e humor han ils menaders dil cuors capiu da tschaffar tut ils participonts. Donn che buca pli biars han anflau la via a Trun. Fussen buca dus chors sursilvans stai quasi completamein presents fuss la participaziun stada magra. La cumissiun *scolaziun da carschi* fa veramein breigia d'eleger temas che duessen interessar nies pievel romontsch. Mo tut adumbatten! Eisi aunc da sesmarvegliar da lur resignaziun?

Radunonza da delegai

Ils 17 da fevrer ein ils delegai seradunai a Sagogn tier la radunonza generala. Suenter las tractandas statutaricas ha il president dalla LR R. Arquint dau in

cuort votum sur dil sboz dalla lescha da lungatgs, il qual ha menau tier viva discussiun. Sin fundament da tala discussiun vegn concludiu da clamar ad ina radunonza da delegai extraordinaria cugl intent da tractar mo il sboz dalla lescha. A quella radunonza che ha giu liug a Trin ils 18 da zercladur ein tut ils presidents communaux stai envidai. Deplorablamein han mo paucs suandau nies invit. Denton a tut quels che han mussau lur interess in cordial engraziament.

A. Cadonau

Uniung Rumantscha da Surmeir

La suprastanza dall'URS s'è occupada fermamaintg digl sboz per ena lescha da lungatgs an noss Cantung. An ple ò ella er convocò ena radunanza extraordinaria a Casti per preschentar igl sboz agl pievel e per santeir sia opiniung lotiers. Signour lic. jur. Not Carl, Scuol, ò relato ed analiso igl sboz. La suprastanza ò piglia cunaschiantscha digls giaveischs exprimias or digl mez dalla radunanza ed integro tals an sia istanza alla Leia Rumantscha. Blera lavour! Tge porta chella agls rumantschs? Tge vanza per nous surmirans?

Igls organs dall'URS «Igl noss Sulom», igl «Calender surmiran» e «La Pagina da Surmeir» èn er cumparias durant igl onn passo regularmaintg ed an moda cuntantevla e plaschevla. Igls dus amprens numnos èn nias enpo tard. La suprastanza fò igl sies pussebel per evitar tals retards. Agls redacters angratzgainsa cordialmaintg per lour lavour. En angratzgamaint special agl redacter partend dalla Pagina. Franz Capeder ò tgiro sia gasetta cun grond quito ed anschign. El demissiunescha er cun en îgl carlaint, ma igls onns e surtot sia vaseida na lubeschan betg ple chella lavour talmaintg intensiva. Uscheia è el tuttegna cuntaint da pudeir surdar la lavour a sia successoura, Rina Steier. A donna Rina Steier gratulainsa per sia elecziun e giavischagn blera cuntantientscha e bung success. Da nov ò la suprastanza introduia ena cumischung da redacziun. Ida Baselgia, Emil Candreia, Tona Collet e Baltermia Peterelli s'èn decidias spontanamaintg da collaborar an chella cumischung da redacziun. Chegl è stupent. Per realisar ena Pagina «jamnila» ò la suprastanza da l'URS stuia dumandar en considerabel sustign finanziel alla LR. Chegl è concedia pigl 1980 e nous angratzgagn fitg persiva. Uscheia pò la

Pagina da Surmeir cumpareir davent digl 1. fanadour 1980 mintg' emda. Per igl 1981 ò la basa finanziaria anc da neir francada. Nous chintagn cun en ferm sustign digls cumegn e cun blers abbonents. La Pagina niro a dar blera lavour alla suprastanza ed a tots interessents. Absolutamaintg dependents ischans er d'en ferm sustign antras la LR.

La suprastanza ò er chest onn gia quito tgi vignan preschantadas ovras novas litteraras. Chest onn è igl codesch da Marc Devonas, «Agl pe dalla pizza» sen meisa. Igl codesch cuntigna en bel matg da novellas e poesias da taimpra surmirana. El è nia edia cun sustign dalla LR, dalla Pro Helvetia e dalla Nandro SA, Suagnign. Agl autour scu er a Gion Peder Thöni en cordial angraztg per la lavour e pigl sustign.

Pi anavant èn cumparias an collaboraziun cun la LR er codeschs per unfants. Uscheia Baski, Varenka ed er carnets OSL. Chella collaboraziun porta oramai bungs fretgs e nous speragn tgi sa lascha cuntinuar an chella moda. Speragn er tgi noss pievel surmiran compra e ligia nossas publicaziuns. En bung sarvetsch so er igl codesch «Noss utschels», translato da Faust Signorell, render ad unfants e carschias. Igl madem cattainsa er dall'ovra da Gion Peder Thöni, «Surmeir anturn igl 1600».

La suprastanza dall'URS ò er deditgia bler taimp alla preparaziun d'ena ediziun an onour da pader Alexander Lozza. Chel codesch cumpara durant la stad 1980 a caschung digl 100avel anniversari da chella persunalitad surmirana.

Er davart digl Cantung cumparan differents meds d'instrucziun tgi son gidar mantigneir ena buna instrucziun rumantscha an nossas scolas. Differentas vischnancas an Surmeir ston activar lour veta rumantscha e cotras sustigneir la scola an moda efectiva. Angal ena collaboraziun vicendevla tranter scola, cumegn, istanzas ed uniungs so sustigneir e mantigneir igl rumantsch an famiglia, sen veia ed uscheia an nossa veta da cuminanza.

Uscheia ischans er leds tgi igls curs d'assimilaziun cattan adegna puspe en bung resung. Er igls curs rumantschs per rumantschs on gia puspe en success stupent. A tots participants angraztgainsa per lour angaschamaint. Er per tottas otras activitads ischans angraztgevels a noss pievel. En lungatg so angal sa mantigneir sch'igl pievel igl tgira cun angaschamaint, quito e plascheir. An chel senn ò la suprastanza dall'URS er intensivo contacts cugl singul surmiran ed er chest onn puspe cugls mastrals e presidents da noss territori per mantigneir ed activar igl adiever digl rumantsch sen tarragn uffical.

Igl president, Rudi Netzer, ò demissiuno essend el er ainten la suprastanza dalla LR. Rudi Netzer sa daclera pront da star an suprastanza e vign eligia.

Scu nov president dall' URS vign eligia Gion Pol Simeon, igl qual è gio dad onns an suprastanza.

Per Franz Capeder, tgi ò demissiuno, eligia la radunanza donna Rina Steier scu successoura.

Remi Capeder, Casti, scu actuar e Giatgen Schmid, Riom, scu cassier vignan reeligias.

A tots eligias e reeligias bung success an lour labour.

Igls suprastants dall' URS on gia da prestar blera labour durant igl 1979. Igl angaschaint è sto exemplaric ed igl spiert e l'atmosfera da labour zont amparnevels. Per chella tenuta ordvart positeiva lessa admetter a tots suprastants en angraztgamaint cordial.

Rudi Netzer

Uniun da Scripturs Romontschs (USR)

Era egl onn 1979 han legreivlamein differents scripturs enrehiu empauet nossa litteratura. A quels nies sincer «Dieus paghi.»

La Cumissiun litterara ha concediu als suandonts auturs premis litterars:

- Ad Andri Peer per «La Terra inpromissa»
- a Flurin Darms per «D'ina riv'a l'autra»
- a Clo Duri Bezzola per «Our per la romma»

Nus gratulein!

Novas litteraras (NL)

Las «Novas litteraras» 1 e 2 che cumpeglian ensemen 318 paginas ein ina lavur che astga vegnir presentada. Siu eco ei staus positivs per in cert gremium ed il problem finanziar ei sligiaus per ils proxims dus onns. Als redacturs dr. Iso Camartin, dr. Felix Giger ed a scolast secundar Clo Duri Bezzola sco a tuts collaboraturs cordial engraziament. Quei cudisch periodic da litteratura ei

fetg adattaus era per las classas aultas e per scolas medias. El seigi recumandaus.

Onn digl affon

Suenter ch'igl onn 1979 ei vegnius dedicaus agl affon essan era nus vegni confruntai directamein. L'USR ensemen cun la cumissiun dall'OSL e la LR han empruau d'animar nos sribents da s'occupar cun il problem digl affon e porscher ad el empauet litteratura. Era la redacziun dallas NL dedichescha siu proxim numer alla litteratura d'affons.

Radunonza generala

La Radunonza generala ha giu liug ils 29/30 da settember a Veulden. Sper las tractandas usitadas vegn decidiu da cumprar ina maschina da scriver speciala per spargnar cuosts da stampa. Plirs scripturs han orientau davart l'atgna experienza da stampa e translaziuns. Deplorablamein munta quei problem finanziaal ina grevadur al sribent malgrad igl agid da differentas varts.

Las elecziuns dils funcziunaris (mintga treis onns) ein succedidas senza surpresas.

Per ils partents dalla CL G. Menzli, C. Spinas, G. Decurtins ein vegni elegi F. Darms, S.P. Simeon e B. Collenberg. Plascheivlamein restan C.D. Bezzola e Ch. Pult vinavon en la CL. Nus engraziein als partents per lur lavur ed als novs elegi ch'els ein semess en disposiziun a noss' uniun.

Il sutsignau ch'ha presidiau treis onns l'USR seretrai sco las prescripziuns statutaricas pretendan ed engrazia a ses gidonters suprastonts per lur lavur e buna collaboraziun. Suprastonts seretrain: A. P. Grob-Ganzoni, Toni Halter ed Armon Planta.

La nova suprastonza vegn constituida sco suonda: president Robert Luzzi, suprastonts Ignazi Beer, Marco Devonas, Aita Stricker ed il sutsignau.

Nus essan culpents als da Veulden in grond engraziament per lur breigias duront la sonda e dumengia. Principalmein ha Plasch Barandun sedau gronda breigia d'arranschar in'amicabla sera cun teater e cant. Ad el era in sincer engraziament per sias plascheivlas decoraziuns cun maletgs e scartiras.

Las biaras prelecziuns e la matinada a Zernez han mussau che l'activitad tenor las forzas da plirs commembers ei ludeivla.

Engraziament

Duront ils onns ch'jeu hai presidiau la USR hai jeu astgau retscheiver da biars commembers sco era dils funcziunaris dalla LR, dalla redacziun NL e dalla CL agid e sustegn en tuts graus.

A tuts engraziel jeu da cor e sperel che quei spért possi restar aschia era el futur.

Flurin Caviezel

Cumünanza rumantscha radio e televisiung (CRR)

Essend tgi la CRR salva sia radunanza generala ordinaria pir aint igl decurs digl aton, vign er igl rapport annual publitgia pir alloura. Senache gl tgi mintga delego dalla LR seia oriento er sur da chel rapport nignsa a tarmetter a mintgign en exemplar. Chel proceder è chest onn tantduple giustifitgia an vista agl fatg, tgi igl taimp d'uffezi per tot las caricis dalla CRR scumainza cun igl 1 schner 1981 e betg scu anfignen ossa mintgamai siva igl datum dalla radunanza generala.

Cuoira igls 16 d'avregl 1980

Igl president:
Stefan Sonder